

स्थानीय राजपत्र

सुनकोशी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड-२ सङ्ख्या-१० सुनकोशी स्थानीय राजपत्र प्रकाशित मिति २०७५/०७/२९

भाग-२

सुनकोशी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

नेपालको संविधान बमोजिम गाउँ कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना : नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा संयुक्त राष्ट्र सङ्घले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि-२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वाञ्छनीय भएकोले,

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सुनकोशी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।
(२) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भए पश्चात तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसङ्ग अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
क. “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ समेत सम्झनु पर्दछ।
ख. “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ।
ग. “गाउँपालिका” भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ।
घ. “वडा कार्यालय” भन्नाले सुनकोशी गाउँपालिकाको वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ।
ङ. “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. **उद्देश्य** : (१) यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :-
(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तहदेखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने।
(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRDP) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिवद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्रामिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने।
(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गिकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने।

४. परिचय-पत्र वितरणको मापदण्ड : (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गिकरण गरिएको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गिकरण गरी देहायका चार समुहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :-

(क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता :- तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "क" वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन गतो रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भिर भई अरुको सहयोग गराएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्णरूपमा श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,
३. दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
४. निरन्तर रूपमा सघन, हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिहरने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता : तल उल्लेखित व्यक्तिलाई "ख" वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिंडडुल र सञ्चार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,
२. मसिस्क पक्षघात, मेरुदण्ड चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरिरको ढाड हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हिलचेयर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
३. दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पूरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई वैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,
४. दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,

५. सञ्चारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने बहिरा दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अतिजम् भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनु पर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(ग) मध्यम अपाङ्गता : नल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "ग" वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ, जुन पहलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिंडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कारणले घुँडा मुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने,
३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले काम गर्न नसक्ने,
४. दुवै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएमा,
५. दुवै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने
६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रीएको,
७. सिकाईमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरू,
८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू,
९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
१०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
११. बोल्दा अङ्कने, शब्द वा अक्षर दोहोर्न्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरू,
१२. तीन फिट भन्दा मुनिका होचा पुङ्का व्यक्तिहरू,
१३. चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू, लेन्स वा म्याग्निफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
१४. अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिंडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,
१५. मानसिक र मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(घ) सामान्य अपाङ्गता : तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "घ" वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ, जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं सम्पादन गर्न सक्ने,
२. हात वा खुट्टा केहि छोटो भएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औला र चोरी औला गुमाएमा वा दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औला र चोरी औला भएका व्यक्तिहरू,
३. ठूला अक्षर पढ्न सक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
४. दुवै गोडाको सबै औलाका भागहरू नभएका,
५. श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज मन्त तर बोली स्पष्ट भएका मुस्त श्रवण व्यक्तिहरू।

परिच्छेद-३

परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्रको ढाँचा : परिचय-पत्र बाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची-२ बमोजिम एकापट्टि नेपाली भाषामा र अर्कोपट्टि अङ्ग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भिर्यताको आधारमा गरिएको चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ।
६. समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था : (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछ :-
 - क. गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष - संयोजक
 - ख. गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य - सदस्य
 - ग. गाउँपालिकाभित्रका माध्यमिक विद्यालयको प्रधानाध्यापक वा श्रोतव्यक्तिमध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति - सदस्य
 - घ. गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्वास्थ्य सेवाको अधिकृतस्तरको कर्मचारी वा अस्पतालको चिकित्सक - सदस्य
 - ङ. गाउँपालिकामा रहेको प्रहरी कार्यालयको प्रमुख - सदस्य
 - च. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत सङ्घ संस्थाहरू मध्येबाट गाउँपालिका अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि - सदस्य

- छ. गाउँपालिकाभिन्नका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एकजना महिला सदस्य सहित ३ जना - सदस्य
- ज. सामाजिक तथा आर्थिक विकास शाखा प्रमुख - सदस्य
- झ. महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखाको कर्मचारी - सदस्य-सचिव

(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ कोच बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानूनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्दछ।

परिच्छेद-४

परिचय-पत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया : (१) अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण देहाय बमोजिम गरिनेछ।

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं, निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिको लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरू दुई प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ।
- (ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको फोटो, अशक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरिरको अङ्गहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्म दर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने सङ्घ संस्थाले गरेको सिफारिसमध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ।
- (ग) रीत पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा तीन दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयको सिफारिससहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ।

- (घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई तीन दिनभित्र जानकारी गराउनु पर्दछ।
- (ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझेमा सूचना पाएको पन्ध्र दिनभित्रमा सम्बन्धित गाउँपालिका समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।
- (च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ। निवेदकले पेश गरेको कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ।
- (छ) परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता सम्बन्धी संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सक्नेछ।
- (ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय पत्र बुझिलिनु पर्दछ। अति अशक्त वा पुर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने वडाका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन।
- (झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गिकृत लगत गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले कम्प्युटराइज्ड गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र सङ्घको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ।
- (ञ) समन्वय समितिले परिचय पत्र दिन मनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले अनसूची-२ बमोजिमको परिचय पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई। निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (ट) परिचय पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ। प्रचलिन कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ।
- (ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ।

८. अन्य स्थानीय तहबाट परिचय पत्र वितरण गर्ने : स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गाम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पूरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ छ।

९. प्रतिलिपी सम्बन्धी व्यवस्था : (१) परिचय पत्र हराइ, नासिइ वा बिग्रीई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयबाट यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सङ्कल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ।

(३) गाउँपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र वाहक व्यक्तिले प्राप्त गरेको पहिलो परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ।

१०. यम कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था : (१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएमा कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ।

(२) गाउँपालिकाले परिचय पत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ।

(३) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास

मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. **विविध** : (१) सबै गाउँपालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षको एक पटक ठाउँहरूमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धित गाउँपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्षभित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनुपर्नेछ। यस अघि जारी भएका परिचय पत्र एक वर्षपछि स्वतः मान्य हुने छैन।

(३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ।

(४) अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

अनुसूची-१

(दफा ७ को उपदफा १ को (क) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउनको लागि दिइने निवेदनको ढाँचा

मिति:.....

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
सुनकोशी गाउँपालिका, ओखलढुङ्गा।
मार्फत,
..... नं. वडा कार्यालय,
सुनकोशी गाउँपालिका।

विषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउँ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचय पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु। मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु।

१. नाम, थर : उमेर : लिङ्ग :

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

क. स्थायी ठेगाना : सुनकोशी पालिका, वडा नं. : टोल :

ख. अस्थायी ठेगाना :पालिका, वडा नं. : टोल :

ग. सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं. :

४. संरक्षक/अभिभावकको नाम, थर : नाता :

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन/मोवाइल नं. :

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गिकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार :

७. शरिरको अङ्ग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण :

८. ती भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण:

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क. रोगको दीर्घ असर

ख. दुर्घटना

ग. जन्मजात

घ. सशस्त्र द्वन्द

ड वंशानुगत कारण

च. अन्य

१०. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क. भएको ख. नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ?

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क. गर्ने गरेको ख. गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्ने गरेको भए

सामग्रीको नाम:

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ?

क. ख. ग.

घ. ड. च.

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन-कुन कामको लागि लिनुहुन्छ ?

क. ख. ग.

घ. ड. च.

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:

क. आधारभूत तह

ख. माध्यमिक तह

ग. उच्च माध्यमिक तह

घ. स्नातक तह

ड. स्नाकोत्तर तह

च. विद्यावारिधि

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम उल्लेख गर्नुहोस् ।

.....

१८. हालको पेशा :

.....

निवेदक :

नाम, थर :

हस्ताक्षर :

मिति :

अनुसूची-२

(दफा ७ को उपदफा १ को (ज) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा

सुनकोशी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

मुलखर्क, ओखलढुङ्गा

१ नं. प्रदेश, नेपाल

परिचय-पत्र नम्बर :

परिचय-पत्रको प्रकार :

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१. नाम, थर :

२. ठेगाना: प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह :

३. जन्म मिति :

४. नागरिकता नम्बर :

५. लिङ्ग :

६. रक्त समूह :

७. अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा : गम्भिरता :

८. बाबुआमा वा संरक्षकको नाम, थर :

९. परिचय-पत्र बाहकको दस्तखत :

१०. परिचय-पत्र प्रमाणित गर्ने :

नाम, थर :

हस्ताक्षर :

पद :

मिति :

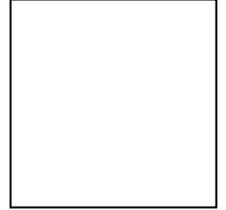
"यो परिचय पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय तहमा बुझाईदिनुहोला।

Annex - 2

Disability Identity Card Format

**Sunkoshi Rural Municipality
Office of the Rural Municipal Executive
Mulkharka, Okhaldhunga
Province no. 1, Nepal**

ID Card no. :

ID Card Type:

DISABILITY IDENTITY CARD

1. Full Name of Person:
2. Address: Province District: Local level:
3. Date of Birth:
4. Citizenship Number:
5. Sex:
6. Blood group:
7. Types of Disability: On the basis of nature On the basis of Severity:
8. Father's Name/Mother's Name or Guardian:
9. Signature of ID card Holder:
10. Approved by:

Name:

Signature:

Designation:

Date:

"If somebody finds this card, please deposit this in the nearby police station or local Level"

अनुसूची-३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिले कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम सङ्ख्या :

अपाङ्गता परिचय पत्र नम्बर :

परिचय पत्रको प्रकार :

१ नाम, थर :

२. ठेगाना: (स्थायी) पदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

३. ठेगाना: (अस्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

४. जन्म मिति : ४. नागरिकता नम्बर :

५. नागरिकता नम्बर :

६. रक्त समूह :

७. अपाङ्गताको किसिम: प्रक्तिको आधारमा : गम्भिरता :

८. बाबुआमा वा संरक्षकको नाम, थर :

९. ठेगाना: प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

१०. अपाङ्गता भएको व्यक्तिसंगको नाता :

११. अपाङ्गता भएको व्यक्तिको पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१२. अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज :

(क) अध्ययन नगरेको

(ख) पढाई सकेको

१३. पेशा :

१४. अपाङ्गताको किसिम :

क. अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा :

ख. अपाङ्गताको गम्भिरताको आधारमा :

१५. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्छ ?

.....

१६. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिदैन ?

.....

१७. सहायक सामग्री आवश्यक

(क) पर्ने:

(ख) नपर्ने:

आवश्यक पर्ने भए के-के :

१८. हाल सहायक सामग्री :

(क) पाएको:

(ख) नपाएको:

१९. परिचय पत्र वाहकले प्राप्त गरेको अन्य सेवा, सुविधा :

.....

२०. परिचय पत्र वाहकलाई आवश्यक परेको अन्य सेवा सुविधाहरु :

.....

२१. सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय :

२२. अन्य :

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको :

दस्तखत :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :

प्रमाणीकरण मिति: २०७५/०७/२९

आज्ञाले,

राम कुमार कार्की

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत